

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רות רונן

תובעים שמעון דבוש
ע"י ב"כ עו"ד שפרן

נגד

נתבעים 1. קונקטיב גרופ בע"מ
2. עמית חיקה
3. שי בן עמית
ע"י ב"כ עוה"ד דקל ואנטמן

החלטה

1
2
3 המבקש הגיש כנגד המשיבה תביעה, ובקש כי בית המשפט יכיר בתביעה כתביעה ייצוגית. עניין של
4 הבקשה ושל התביעה, במכרזים הנערכים על ידי המשיבה 1 (להלן: "המשיבה") באתר 1BUY1
5 (להלן: "האתר").
6
7 שיטת הפעולה של האתר היא כזו שמוצעים בו מוצרים שונים (מוצרי חשמל, קטנועים ומכוניות),
8 למכירה. כל משתתף מציע הצעת מחיר לרכישת המוצר, כאשר המחיר המרבי נקבע מראש. כדי
9 להציע הצעה במכרז, על המשתתף לשלם דמי השתתפות, המשתנים ממכרז למכרז. בנוסף עבור
10 מכרז מסוים עשויים דמי ההשתתפות להשתנות לפרק זמן מסוים. המכרז קובע גם פרק זמן מסוים
11 שלאחריו המכרז ייסגר. פרק זמן זה עשוי להשתנות בהתאם לשיקול הדעת של מפעילי המכרז. כך,
12 כדי "לסגור" את המכרז, נדרשת כמות מינימאלית של הצעות, ומכרז עשוי לא להיסגר, עד שיוגשו
13 הצעות בכמות השווה או עולה על כמות הסגירה.
14
15 אם המציע מציע הצעה שהוצעה כבר, הצעה זו מתבטלת, יחד עם כל ההצעות האחרות הזרות לה.
16 מבין ההצעות שלא נפסלו, זוכה במכרז המציע שהצעתו היא הגבוהה ביותר (כלומר הקרובה ביותר
17 למחיר המרבי שניתן היה להציע עבור המוצר). הזוכה זוכה לרכוש את המוצר תמורת תשלום
18 בסכום הצעתו שזכתה במכרז.
19
20

טענות הצדדים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המבקש טען כי המכרזים באתר הם הימורים אסורים. לטענתו, המשיבה הטעתה אותו ביחס
2 למהות האתר – שאינו אתר מכרזים. זאת משום שחרף העובדה כי האתר מוגדר כאתר למכרזים,
3 אין מדובר במכרזים כלל, אלא באתר של משחקי הימורים.
4
5 המבקש טען כי המכרזים באתר הם משחקי הימורים כהגדרתם בס' 224 לחוק העונשין תשל"ז –
6 1977. לטענתו הוכח שההשתתפות במכרז שבאתר היא הימור, על פי הגדרת המונח בחוק העונשין.
7 המבקש הפנה בהקשר זה לקביעת משרד האוצר לפיה משחקים כגון המשחק באתר, המכונים
8 "משחקי ההצעה הייחודית הגבוהה ביותר", הם הימורים. כך קבע משרד האוצר ביחס לאתר
9 שכלליו זהים כמעט לחלוטין לכללי האתר, אתר "מקס פרייס". מסקנה זהה עולה גם מחוות הדעת
10 של ארגון "אמון הציבור" מיום 9.3.10. מדובר בארגון המרכזי להגנת צרכנים בישראל, והוא חיווה
11 את דעתו ביחס למכרז שכלליו זהים לאלה של המכרז באתר. גם בית משפט השלום קבע בת.א.
12 (ת"א) 43296/03 כי מכרז כגון המכרז דנן הוא חוזה הימורים אסור.
13
14 המבקש התייחס לטענת המשיבים לפיה קיימת שיטה לזכות במכרז, וכי לכן ישנם משתתפים
15 הזוכים יותר מאחרים, ומכאן שאין מדובר בהימור. המבקש טען כי אף אם נכונה הטענה לפיה ישנה
16 אסטרטגיה במשחקים, העשויה להקנות למשתמש בה יתרון הסתברותי מכריע על פני משתתפים
17 שאינם משתמשים בה, הדבר אינו משנה לענין סיווג המשחק שבאתר כ"הימור". כך, על פי הטענה,
18 בכול משחקי המזל קיימות אסטרטגיות וסוגי מומחיות או ידע שעשויים להגדיל במעט את סיכויי
19 הזכייה של משתתפים מסוימים.
20
21 המבקש טען כי הכלל לסיווג משחק כ"הימור" הוא בשאלת מידת ההשלכה של כישורו או ניסיונו
22 של השחקן. במקרה דנן כך נטען, המשתתפים אינם יודעים אילו הצעות הוגשו לפניהם, והאם
23 הצעתם הוגשה כבר אם לאו. לכן, מטרתם היא לנחש מהי ההצעה הגבוהה ביותר שאף משתתף עדיין
24 לא הציע.
25 עוד נטען כי המודל העיסקי של האתר מבוסס על כך שהשחקן הממוצע חייב להפסיד כסף רב.
26
27 המבקש טען כי לא היתה לו חובה להגיש חוות דעת מומחה מטעמו, שיעיד על טיב משחקי
28 ההימורים.
29 מאחר שמדובר במשחק הימורים אסור, הרי – כך טוען המבקש - דינו בטלות מכוח ס' 30 לחוק
30 החוזים (חלק כללי) תשל"ג – 1973, ועל הצדדים להשיב זה לזה את מה שקבלו מכוח החוזה.
31
32 המבקש הוסיף וטען כי במרבית המשחקים לא נרכש ולא סופק שום מוצר לזוכים, וכי לכן מדובר
33 למעשה במכרזים פיקטיביים. זו המסקנה העולה לטענתו מהליך גילוי המסמכים שנערך בטרם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 10-01-30284 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 הדיון בבקשת האישור. לטענת המבקש, משחקי ההימורים נערכו בניגוד לתקנון, והמשתתפים לא
2 קבלו כל תמורה לכספם.
3
4 המבקש טען כי בפעולתם באופן המתואר לעיל, המשיבים הטעו את המבקש ואת יתר חברי הקבוצה
5 בניגוד לס' 2 לחוק הגנת הצרכן, שכן הם הציגו את האתר כאתר מכרזים בעוד שבפועל היה מדובר
6 באתר הימורים. הטעיה נטענת נוספת היא בניהול המשחקים בניגוד לתקנון. קיים קשר סיבתי בין
7 ההטעיה לנזק, וניתן יהיה לערוך סקר צרכני כדי לברר מי מבין חברי הקבוצה הסתמך על ההטעיה,
8 ומה גודל הנזק שלו. עוד נטען כי המשיבים הפרו חובה חקוקה – את הוראת ס' 225 לחוק העונשין,
9 וכי כל רכיבי עוולת הפרת חובה חקוקה התקיימו. כן נטען כי המשיבה עשתה עושר ולא במשפט על
10 חשבון המבקש ויתר חברי הקבוצה.
11
12 המבקש טען כי כל התנאים הנדרשים לאישור תביעתו כתביעה ייצוגית מתקיימים.
13
14 המשיבים התנגדו לבקשה, וטענו כי יש לדחות אותה. לטענתם, המומחה מטעמם קבע בחוות הדעת
15 שלו, כי המכרזים באתר אינם בגדר הימור. זאת משום שניתן – על פי אסטרטגיות תבוניות, יכולת
16 ניתוח כמותי של סיכונים, הבנה הסתברותית והכרה סבירה של תורת המשחקים – להגדיל את
17 סיכויי הזכייה לפחות בשיעור של פי 10 לעומת מתחרים נאיביים, המסתמכים על המזל בלבד.
18 המשיבים טוענים כי המבקש לא תמך את תביעתו בחוות דעת מומחה מטעמו, ולא הביא כל עדות
19 מטעמו ביחס לכללי המשחק ומטרתו. עוד ציינו המשיבים כי תביעה ייצוגית כמעט זהה נמחקה בשל
20 העדרה של חוות דעת מומחה.
21
22 המשיבים טוענים כי על המבקש, כמי שהוא ה"מוציא מחברו" מוטל נטל הראייה, וכי הוא לא הרים
23 את הנטל הזה. באשר לראיות אליהן הפנה המבקש, טענו המשיבים כי יש להתעלם מהן משום שהן
24 אינן רלוונטיות, ומשום שהן מהוות עדות שמיעה בלתי קבילה. המשיבים העלו טענות אלה הן ביחס
25 להתכתבויות עם משרדי הממשלה ביחס לאתר "מקס-פרייס", והן באשר למכתב של ארגון "אמון
26 הציבור". באשר לקביעה של בית משפט השלום לגבי אתר "מקס-פרייס", טענו המשיבים כי הם
27 כפרו בכך שמדובר באותה שיטת מכרז, ושהפעילות של שני האתרים היא אכן דומה, והמבקש לא
28 הוכיח אחרת.
29
30 המשיבים כפרו בטענת המבקש לפיה הוא בקש מהם מסמכים נוספים מעבר למסמכים שהועברו
31 אליו במסגרת הליך גילוי המסמכים. המבקש – כך נטען – לא פנה אל ב"כ המשיבים לאחר הליך
32 גילוי המסמכים בכול דרישה נוספת, ולכן הוא מנוע מלטעון כי לא הועברו אליו מסמכים –
33 חשבוניות ביחס למכרזים שונים, ובכלל זה מכרזים למכירת מכוניות וקטנועים. עוד נטען כי מרבית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המכרזים ביחס אליהם מועלות טענות המבקש, הם מתקופה שונה מזו אותה הגדיר המבקש בכתב
2 התביעה.

3
4 באשר לטענת המבקש לגבי היותם של חלק מהמשתתפים במכרזים – משתתפים פיקטיביים, טענו
5 המשיבים כי הם כפרו בטענה זו, ואף תמכו את טענתם בתצהיר של אחד המשתתפים – כדי להוכיח
6 כי לא מדובר בפיקציה אלא באדם אמיתי. לכן, ולאור העובדה כי המבקש ויתר על חקירת העדים,
7 יש לקבוע כי הוא לא הוכיח את טענותיו ביחס לתרמית באתר, ויש לדחות טענות אלה.

8
9 המשיבים טענו כי המבקש שינה את הגדרת הקבוצה באופן שתכלול את כל המשתתפים במכרז,
10 ובכלל זאת את אלה שזכו במכרזים וקבלו מוצרים. המשיבים טוענים כי אישור הבקשה במתכונת
11 הנוכחית שלה, יצריך חישובים שונים וגביית כספים ממי שזכה במכרזים, ולכן ניהול התביעה
12 כייצוגית אינו הדרך היעילה והנוחה לבירור המחלוקת.

13
14 המשיבים טענו כי המבקש אינו עומד בשום תנאי מהתנאים לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. לא
15 הוכחה הטענה כי המשיבים הטעו את משתתפי המכרזים, ולא נכון כי המשיבים הפעילו את האתר
16 בניגוד לתקנון. ההגדרה הרחבה של הקבוצה תחייב בירור פרטני עם כל המשתתפים, ביחס לנסיבות
17 ההשתתפות שלהם במכרזים, ומכאן גם כי הקבוצה אינה הומוגנית. המשיבים הוסיפו וטענו כי
18 המבקש הוא תובע סדרתי שהגיש כבר 3 תביעות ייצוגיות בשנה אחת. עוד נטען כי המבקש זנח
19 בסיכומים את הטענות שהוא העלה כנגד המשיבים 2-3, ולכן יש לדחות את הבקשה ביחס אליהם.

20
21 יוער כי הצדדים ויתרו על חקירות המצהירים מטעמם, והסכימו כי יוגשו סיכומים על סמך החומר
22 שבתיק בית המשפט.

דיון

25 השאלה הראשונה שיש לבחון במסגרת הבקשה, היא האם ה"מכרזים" שמתקיימים באתר הם –
26 כטענת המבקש - משחקי הימורים אסורים בהתאם לחוק העונשין.
27 אני סבורה כי התשובה לשאלה זו היא חיובית.

28
29 הימור מוגדר בס' 224 לחוק העונשין "כל הסדר שלפיו ניתן לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת
30 הנאה, והזכייה תלויה בניחושו של דבר...".

31
32 ראשית, יש לציין כי חרף העובדה שהמשיבה מכנה את הפעילות באתר כ"מכרזים", אינני סבורה כי
33 ניתן לקרוא לפעילות זו "מכרז". זאת, משום שככלל, המטרה של עריכת "מכרז" מבחינת המזמין,
34 היא כדי לקבל את ההצעה הטובה ביותר עבורו. כך קבעה ההלכה הפסוקה כי "מטרתה של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 10-01-30284 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המסגרת הזו היא להביא להשגתן של ההצעות הטובות, המתאימות והראויות ביותר מנקודת מבטו
2 של המזמין" (ר' למשל ע"א 4605/99 אלישור מערכות אלקטרוניות בע"מ נ. רשות שדות התעופה
3 בישראל, פ"ד נה(1) 1).

4
5 בבג"ץ 118/83 אינווסט אימפקט נ. המנהל הכללי של משרד הבריאות (פ"ד לח(1) 729), קבע בית
6 המשפט העליון (כב' השופט ברק) כי:

7 "המאפיין את המכרז הוא קיומה של 'תחרות מאורגנת', דהיינו יצירתה של מסגרת
8 ארגונית, מעין 'שוק', שבה מתבקשות ומתקבלות הצעות הנבחנות זו כנגד זו תוך תחרות
9 חופשית ביניהן. מטרתה של מסגרת זו היא השגתן של הצעות, שהן הראויות ביותר
10 מבחינתו של המזמין, תוך שמירה על עקרונות של שוויון, הגינות וטוהר המידות. ר' בג"צ
11 262/61, בג"צ 376 368/76".

12
13 ה"מכרז" דן לא נועד לכך שה"מזמין" קרי המשיבה – תקבל את ההצעה הטובה ביותר עבורה.
14 הראיה לכך, היא העובדה כי המכרז מציב מחירי מקסימום להצעות המציעים, מחירים שהם
15 נמוכים בהרבה ממחיר השוק של המוצרים ה"נמכרים" במכרז (אלמלא היו המחירים נמוכים באופן
16 משמעותי ממחיר השוק, לא היה טעם למשתתפים להשתתף במכרז, ולשלם דמי השתתפות עבור כל
17 אחת מהצעותיהם).

18
19 המטרה של המשתתף במכרז אינה אם כן להציע את ההצעה הטובה ביותר עבור המזמין, אלא
20 להציע את ההצעה שעשויה לזכות במכרז משום שהיא תהיה ההצעה הגבוהה בטווח המחירים
21 המותר, שאיש לא הציע אותה. מבחינת המזמין, המכרז לא נועד כדי לאפשר לו לקבל את ההצעה
22 הטובה ביותר האפשרית, אלא כדי לגבות מהמשתתפים את דמי ההשתתפות במכרז.

23
24 אני סבורה כי האתר מנהל למעשה משחק נושא פרסים. הפרסים הם המוצרים הנמכרים, והזכייה
25 נובעת מיכולת לנחש איזו הצעה היא ההצעה הגבוהה ביותר שטרם הוצעה. השיטה לעריכת המשחק,
26 אכן דומה במידה מסוימת לשיטה בה נערכים מכרזים, מבחינה זו שהמציעים השונים נדרשים
27 להציע הצעות בלא שידועות להם ההצעות של מציעים אחרים. יחד עם זאת, וכפי שהובהר לעיל,
28 המטרה של הצדדים ל"משחק" היא שונה מזו של צדדים במכרז. לכן, אסטרטגיית הפעולה של
29 המציעים השונים היא שונה מזו של משתתפים במכרז.

30
31 גם המודל העיסקי של המשיבים אינו מודל של מכירה למרבה במחיר, אלא מודל שונה – מדובר
32 במודל של גביית כספים מהשחקנים השונים בגין ההשתתפות במכרז. כאמור, כדי שהאתר יהיה
33 רווחי, נדרשת כמות מינימום של משתתפים בכול מכרז. קביעת כמות מינימאלית של משתתפים
34 מבטיחה את רווחיו של המזמין, שכן רוב המשתתפים משלמים דמי ההשתתפות בלא לקבל תמורה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 עבור ההצעות שלהם. כך הם מממנים את רווחי האתר, ואת הזכייה של הזוכה, אשר מקבל מוצר
2 יקר ערך תמורת תשלום הנופל בהרבה ממחירו של המוצר.

3
4 העובדה כי מדובר במשחק, ולא בתחרות בין מציעים על הגשת ההצעה הטובה ביותר עבור המזמין,
5 עולה לטעמי גם מחוות הדעת שהוגשה מטעם המשיבים. המומחה, פרופ' גילולה (שכאמור לעיל לא
6 נחקר על חוות דעתו, ולכן היא לא נסתרה), התייחס בחוות הדעת לשני סוגי "שחקנים" במכרז
7 שבאתר – שחקנים "תבוניים" ומשתתפים נאיביים.

8
9 המומחה מתייחס למספר נתונים המסופקים למשתתפי המכרז במהלך המכרז – בין היתר לכך כי
10 כל משתתף שהגיש הצעה בלעדית שלא נפסלה, מקבל מידע על מיקומו ברשימת ההצעות הכשרות
11 למכרז – היינו כמה הצעות כשרות שהוצעו הן גבוהות מהצעתו וכמה הן נמוכות ממנה. הוא אינו
12 מקבל מידע על ערך ההצעות האחרות, אלא רק על מיקומה היחסי של הצעתו. כל משתתף יכול בכול
13 זמן נתון לקבל מידע על מספר ההצעות שהוגשו עד אותו רגע. בתום המכרז, מתפרסמות התוצאות
14 והרשימה המלאה של כל ההצעות שהוצעו עם פרטים מלאים של בעליהם, ועם ערכי ההצעה.

15
16 לגישתו של המומחה, המשחק שבאתר, דומה במידה מסוימת למשחק "high low", בו נעשה ניסיון
17 לנחש מספר על ידי רמזים של high או low – האם המספר גבוה יותר או נמוך יותר מהמספר
18 הנבחר. גם במשחק כזה יש לשיטת המומחה אסטרטגייה לחיפוש (ניחוש של המספר שהוא המספר
19 האמצעי בין הניחוש האחרון לבין החסם העליון).

20
21 לגישת המומחה, במשחק שבאתר, "האתגר המתודולוגי... הינו לאין ערוך מורכב יותר...". המומחה
22 מציע אסטרטגייה למשחק, שהיא קביעה של הסכום המקסימאלי שהמציע מוכן לסכן מבלי לזכות
23 ('הקנס המצרפי'), ומשחק לפי כללים שהמומחה מפרט אותם בעמ' 8-9 לחוות דעתו.

24
25 המומחה קובע כי :

26 "אני מכנה אסטרטגייה זו כתבונית (ואת המשתתף הנוקט בה כ'משתתף תבוני') משום
27 שהיא מבוססת על תכנון נבון של הסיכון. כמובן קיים חלק תלוי מזל שאינו תלוי
28 במשתתף. מדובר באותו שלב שבו אין המשתתף יכול לדעת או לנבא האם ההצעה שיינתן
29 תיפסל, או האם הצעתו העומדת תיפסל בהמשך. אך בהינתן שכול המשתתפים חשופים
30 לאותה מידה של אי ודאות, המשתתף התבוני רוכש יתרון הסתברותי משמעותי על פני
31 המשתתף הנאיבי".

32
33 יתרון זה – כך נקבע בעמ' 9 לחוות הדעת הוא יתרון של למעלה מפי 4 בסיכוי הזכייה על פני
34 המשתתף הנאיבי במשחק שבו הערך העליון הוא 50. במשחקים בהם הערך המרבי הוא מעל 50, גדל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 היתרון ההסתברותי, ויכול להגיע ליתרון של לפחות פי 10 על פני מתחרים נאיביים המסתמכים על
2 המזל בלבד (ר' עמ' 13 לחוות הדעת).

3

4 מחוות דעתו של המומחה עולה אם כן, כי באתר קיים משחק ניחושים, שאפשר לשפר בו את סיכויי
5 הזכייה על ידי נקיטה באסטרטגיה תבונית. מי שאינו נוקט באסטרטגיה כזו – קרי המשתתפים
6 ה"נאיביים", מסתמך על המזל בלבד. כלומר, גם המשיבים אינם חולקים, וכך גם עולה מחוות דעת
7 המומחה מטעמם ומהסיכומים שהם הגישו, כי המשתתפים ה"נאיביים" משתתפים במכרז על סמך
8 ניחושים. ביחס למתחרים אלה, אין ספק כי הם משתתפים במשחק הימורים.

9

10 באשר למשתתפים ה"תבוניים", הרי גם בהנחה שלא נסתרה כי הם יכולים לשפר את סיכויי הזכייה
11 שלהם, המשחק אינו הופך ממשחק ניחושים למכרז. כפי שצוין לעיל, המומחה מטעם המשיבים,
12 התייחס בחוות הדעת שלו למשחק ניחושים שהוא מכנה אותו high low. במשחק זה נדרש
13 המשתתף לנחש את המספר שנבחר. הוא מקבל "רמזים" ביחס לכול ניחוש – האם המספר שאותו
14 הוא ניחש גבוה יותר או נמוך יותר מהמספר שנבחר.

15

16 גם במקרה זה מדובר במשחק ניחושים, וגם במקרה זה, כך טוען המומחה, אפשר לשחק אותו
17 בצורה יעילה יותר, המגבירה את סיכויי הזכייה. העובדה כי קיימת דרך יעילה יותר לנחש, דרך
18 ההופכת את המתחרה הנבון לבעל סיכויי זכייה טובים יותר, אינה משנה לטעמי את המהות של
19 המשחק, ואינה הופכת אותו ממשחק ניחושים למשחק שאינו כזה.

20

21 כדי לבחון האם המשחק המשוחק באתר הוא משחק הימורים, יש לבחון את השאלה האם הגורם
22 המכריע לזכייה בו הוא "חוכמה" או שהתוצאה במשחק נקבעת בעיקרה על ידי מזל או גורל (ר' ע"פ
23 207/59 כהן נ. היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יד 2213).

24

25 הסקאלה של המשחקים השונים – בין משחקים שבהם המשתתף נסמך רק על המזל (משחק
26 "רולטה"), לבין משחקים בהם המשתתף נסמך רק על תבונתו (שחמט) – היא סקאלה רחבה מאוד,
27 וכוללת אפשרויות ביניים רבות מאוד, בהן המשתתף נסמך הן על המזל והן על תבונתו. המשחקים
28 הללו נבדלים זה מזה במידה בה יכולה התבונה של המשתתף להבטיח את זכייתו, לעומת
29 הסתמכותו על המזל.

30

31 ההלכה הפסוקה קבעה בהקשר זה כי בחינת אופיו של המשחק לא תיעשה על ידי בחינת יכולתם
32 הנדירה של מומחים, אלא על ידי "אנשים שאינם בעלי סמכא ובעלי מומחיות מופלגת בתחום זה,
33 אשר עלולים להתמכר למשחקים מעין אלה, שגורם המזל רב בהם, והמטרה היתה למנוע תוצאה
34 קשה זו" (ר' ע"פ (ת"א) ורקשטל נ. מדינת ישראל).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1
2 בע"א 813/88 אסטבלישמנט נהל בע"מ נ. בצרי (פ"ד מה(4) 1, התייחס בית המשפט העליון (כב'
3 הנשיא שמגר) למשחקים במכונות אלקטרוניות, שנטען כי עשוי להיות יתרון למי שהוא בעל זריזות
4 ידיים וקואורדינציה. כב' הנשיא שמגר קבע שם כי: "גם אם קיימת אפשרות לרכוש מומחיות
5 מסוימת במכונות המשחק, הרי המדובר במספר לא רב של 'מומחים' מעין אלה. רוב השחקנים
6 אינם מיומנים ובאים לנסות את מזלם, שהרי אם לא כן, מניין יצמחו רווחיו של המשיב, בעל
7 העסק?". לכן, העובדה כי עשויים להיות שחקנים המבינים באסטרטגיות תבוניות, בעלי יכולת
8 ניתוח כמותי של סיכונים, הבנה הסתברותית והכרה סבירה של תורת המשחקים – אין די בה כדי
9 לשלול את אופיו של המשחק כמשחק הימורים.
10
11 זאת ועוד, אני סבורה כי כדי לבחון משחק מסוים, ולהכריע האם מדובר במשחק הימורים אסור,
12 כאשר יש בו אלמנט תבוני וגם אלמנט של הסתמכות על המזל, יש לבחון גם את השאלה האם מדובר
13 במשחק שיש בעריכתו תועלת חברתית, כלכלית או אחרת, או שמא הוא מסב בעיקר נזק
14 למשתתפים בו.
15
16 יוער בהקשר זה כי גם במכרז "קלאסי", קיים אלמנט מסוים של ניחוש, כאשר אף אחד
17 מהמשתתפים אינו יודע מה תהיה ההצעה של המשתתפים האחרים. יחד עם זאת, וגם אם המכרז
18 הוא רק תלוי מחיר (ולא תלוי איכות), האסטרטגיה של המשתתפים בו מביאה בחשבון את השאלה
19 מהו המחיר המקסימאלי שכדאי להם להציע עבור המוצר – ולא רק את הניחוש מה עשויות להיות
20 ההצעות של המציעים האחרים. בנוסף, ביחס למכרז, קיימת תועלת ציבורית במתן אפשרות לערוך
21 אותו, שכן הוא מאפשר תחרות שוויונית בין מציעים שונים, תוך שזוכה בה מי שהצעה שהציע היא
22 הטובה ביותר עבור המזמין.
23
24 אני סבורה כי ביחס למשחק דנן, קיים סיכוי סביר כי המבקש יוכיח (ודי בכך בשלב זה של הדיון
25 בבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית), כי לא קיימת תועלת חברתית או כלכלית בעריכתו, ודאי
26 לא כזו שדי בה כדי לאזן את הנזק הכרוך בו.
27
28 הטעם לכך הוא משום שכפי שהובהר לעיל, המודל של המשחק מבוסס על כך שבעל האתר יכול רק
29 להרוויח משום שהוא אינו "סוגר" את המכרז בטרם קיימות בו די הצעות שיבטיחו לו כי כיסה את
30 מחיר המוצר. באשר למשתתפים, כולם למעט אחד מפסידים את דמי ההשתתפות שלהם בכול
31 ההצעות שהם הציעו. גם המומחה מטעם המשיבים מסכים כי כדי לשפר את סיכויי הזכייה – על כל
32 מציע להציע מספר הצעות. המציעים ה"נאיביים", עשויים להציע הצעות רבות כאשר סיכויי הזכייה
33 שלהם נמוכים. באשר למציעים התבוניים – גם הזכייה שלהם אינה מובטחת. יהיו מכרזים בהם הם
34 יחליטו לפרוש משום שהם הגיעו לסכום ההימור המקסימאלי שהחליטו להשקיע. במכרזים אחרים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 לא נטען ולא הוכח מהם סיכויי הזכייה של המהמר התבוני. מובן גם כי סיכויים אלה נגזרים ממספר
2 משתנים כמו המספר הכולל של המשתתפים במכרז, וכן כמה מתוכם אף הם "משתתפים תבוניים".
3
4 על כל פנים, אינני סבורה כי קיים ערך חברתי או כלכלי בקיומם של משחקים כמו המשחק שהאתר
5 מאפשר לשחק בו. לכן, ולאור העובדה כי מדובר במשחק שיש בו מרכיב דומיננטי של ניחוש או
6 הימור, כפי שתואר לעיל, אני סבורה כי נכון להגדיר את המשחק כ"הימור", לצורכי הבקשה
7 הנוכחית.

8
9 סיכומה של נקודה זו – בשלב זה של הדיון, כאשר על בית המשפט לקבוע האם קיים סיכוי סביר
10 שטענות המבקש יתקבלו, אני סבורה כי די בחומר שהונח בפניי, כדי לאפשר את הקביעה לפיה
11 המכרז הוא למעשה משחק, וכי מדובר במשחק הימורים.

12
13 יוער כי לצורך מסקנה זו אין צורך להסתמך על המסמכים אליהם הפנה ב"כ המבקש – קביעת
14 משרד האוצר, מכתב ארגון "אמון הציבור" ופסק דינו של בית משפט השלום. המסמך של משרד
15 האוצר ומכתב ארגון אמון הציבור מהווים עדויות שמיעה, שעורכיהם לא נחקרו, ולכן אין להם
16 משמעות ראייתית. באשר לפסק דינו של בית משפט השלום, הוא מתייחס לאתר אחר, הוא אינו
17 מהווה מעשה בית דין, ואין בו כדי לחייב את בית המשפט דן בכול דרך אחרת.

הטענה לגבי משתתפים פיקטיביים, ולגבי הפרת הוראות התקנון

18
19 המבקש טען כי חלק מהמכרזים היו מכרזים "פיקטיביים", בהם בפועל ולמעשה לא זכה אף אחד
20 מהמשתתפים. הטענה מבוססת בעיקרה על הליך גילוי המסמכים שבוצע בתובענה.

21
22 המבקש טען כי במסגרת הליך גילוי המסמכים שהתנהל בין הצדדים, הוא בקש לקבל חשבוניות מס
23 בגין רכישת המוצרים בהם זכו המשתתפים. לטענתו, מבין 1,508 משחקים שהתקיימו באתר,
24 העבירו לו המשיבים חשבוניות מס עבור 350 משחקים בלבד. כן הועברו כ-100 שיקים, שכן נטען כי
25 חלק מהזוכים המירו את זכיתם לכסף. אולם ביחס ליתר המכרזים, לא סופקו חשבוניות המעידות
26 על רכישת המוצרים.

27
28
29 ביחס ל-3 מתוך 6 מכרזים בהם המוצר בו היה הזוכה אמור לזכות היה מכונית, לא הועברה
30 חשבונית מס למבקש במסגרת הליך גילוי המסמכים. המשיבים אף העבירו רק 3 חשבוניות ביחס
31 לרכישת קטנועים, מתוך 6 מכרזי קטנועים שהתקיימו באתר. המבקש טוען כי הזוכים הסדרתיים
32 שזכו במכרזים רבים, משתפים פעולה עם האתר, ובמכרזים בהם הם זכו לכאורה, לא מסופק כל
33 מוצר לזוכה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המבקש טען כי מכול האמור לעיל עולה כי חלק מהמוצרים נושא המכרזים לא נרכשו כלל על ידי
2 המשיבה. אם המוצרים כלל לא נרכשו, אף שמאן דהוא זכה במכרז – הרי, כך נטען, מדובר בזכייה
3 פיקטיבית. אם אכן זה המצב, הרי שכול המשתתפים במכרזים הולכו שולל, מאחר שהמכרז לא
4 התקיים גם לפי הכללים שנקבעו בו – באשר אחד המשתתפים, שהוא ש"זכה" ב"מכרז", לא היה
5 משתתף אמיתי, אלא מי ששיתף פעולה עם האתר.
6
7 מובן כי למבקש קיים קושי ממשי בהוכחת הטענה ביחס להיותם של חלק ממשתתפי המכרזים –
8 פיקטיביים. זו טענה סבוכה להוכחה, כאשר כל המידע הרלוונטי מצוי בידיהם של המשיבים ולא
9 בידי המבקש. ודאי שכאלה הם פני הדברים בשלב זה של הדיון.
10
11 יחד עם זאת, בהליך גילוי המסמכים שנערך, ניתנה למשיבים הזדמנות להוכיח כי אכן כל המוצרים
12 אליהם מתייחסים המכרזים השונים, אכן נרכשו על ידיהם. אף אם חלק מהזוכים ביכרו לקבל
13 סכום כסף חלף הזכייה (כך טענו המשיבים) – המשיבים יכלו על נקלה להוכיח גם עובדה זאת.
14
15 כאמור, המשיבים לא עשו זאת, ונותרו עדיין מכרזים רבים שביחס אליהם לא ניתנה תשובה ברורה
16 של המשיבים – מי זכה בהם, מהו המוצר בו הוא זכה, מהי החשבונית המעידה על רכישתו – או מהי
17 האסמכתא המעידה על תשלום כספי חלף הזכייה.
18
19 ענין זה הוא כמובן בעייתי, מה עוד שהמשיבים לא נתנו לכך הסבר מניח את הדעת. בהתייחס
20 לטענות המבקש בסיכומים מטעמו בהקשר זה, טענו המשיבים כי המבקש לא פנה אליהם לאחר
21 הליך גילוי המסמכים בכול דרישה נוספת, ולכן הוא מנוע מלטעון כי לא הועברו אליו מסמכים.
22
23 טענה זו אין בה ממש. המבקש בקש מהמשיבים את כל החשבוניות המתייחסות לרכישת כל
24 המוצרים בהם זכו משתתפי המכרזים. המשיבים העבירו אליו מסמכים. חזקה על המשיבים כי הם
25 העבירו למבקש את כל המסמכים שהיו בידיהם. לא היתה חובה למבקש להודיע למשיבים כי חלק
26 מהחשבוניות אינן קיימות – המבקש היה זכאי לעשות שימוש בעובדה שלא כל החשבוניות נמסרו
27 לו, ולהעלות את הטענות שיש לו בהקשר זה. כאמור, המשיבים היו יכולים להביא לדחייתן של
28 הטענות הללו, לו היו מציגים את כל החשבוניות, או לו היו מציגים הסבר סביר להעדרן של
29 החשבוניות או חלקן.
30
31 המשיבים אף טענו כי מרבית המכרזים אליהם מתייחס המבקש, אינם מהתקופה נושא התביעה
32 הייצוגית. הם לא פירוטו טענה זו, אלא היא נטענה בעלמא. מעבר לכך, די בכך שביחס לחלק
33 מהמכרזים שהם נושא התביעה הייצוגית, אין הסבר ביחס למוצרים שנרכשו – כדי להטיל את
34 הספק שדי בו כדי להביא לקבלת טענות המבקש בשלב זה של הדיון. מעבר לנדרש יצוין כי הוכחה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 ביחס לדרך הפעולה של המשיבים בתקופות מאוחרות לתקופה הרלוונטית, עשויה אף היא להיות
2 רלוונטית לצורך בחינת השאלה איך פעלו המשיבים בתקופת התביעה.

3
4 המשיבים טענו גם כי הם צירפו תצהיר של אחד המשתתפים שזכה במכרזים, כדי להוכיח כי אין
5 מדובר במשתתף פיקטיבי. אין די בכך. כדי להסיק כי המכרזים התנהלו כפי שמצוין בתקנון האתר,
6 היה על המשיבים להבהיר מה היתה הזכייה בכול מכרז, ולאמת זאת בצירוף חשבונית – או הסבר
7 אחר ביחס לכך. בהעדר חשבוניות ביחס לחלק המכרזים, ומשלא ניתן הסבר לכך, קיים ספק ביחס
8 לגרסת המשיבים, ספק שדי בו לטעמי בשלב זה כדי להביא לקבלת עמדת המבקש בבקשתו לאישור
9 התביעה כתביעה ייצוגית.

10
11 אחזור ואדגיש כי השלב הנוכחי הוא שלב אישור הבקשה כתביעה ייצוגית. בשלב הבא של הדיון
12 תידון התביעה לגופה. בשלב זה די בהוכחת סיכוי סביר של המבקש כי התביעה תתקבל. בשלב הבא,
13 בעת הדיון לגופה של התביעה, תהיה למשיבים הזדמנות נוספת, אם הם ימצאו לנכון, להציג
14 חשבוניות או הסברים ביחס לכול אחד ואחד מהמכרזים בתקופת התביעה, שיבהירו מי זכה בהם,
15 ומה המוצר או הפרס שהוא קבל.

16
17 המבקש הוסיף וטען כי המשחקים באתר נערכו בניגוד לתקנון. הוא טען כי התאפשר למשתתפי
18 המכרזים להגיש הצעות בסכומים ש"יצאו מהמכרז" בניגוד לסי 10 לתקנון האוסר זאת. לטענתו,
19 מהקלטה שנערכה עולה כי הפרשנות המיוחסת על ידי המשיבה להוראות התקנון, היא כי היא
20 מתייחסת למקרה של הצעה שהוצעה פעם נוספת על ידי אותו משתתף. אולם, לטענת המבקש,
21 הסבר זה מנוגד ללשון הסעיף בתקנון, ועל כל פנים במקרה של ספק יש לפרש את ההוראות לרעת
22 המנסחים.

23
24 המבקש הוסיף כי המשיבים הודו בכך שהם איפשרו הגשה חוזרת של אותה הצעה פסולה, דבר
25 שהיה אסור גם לשיטתם, וגם על פי הפרשנות שלהם את התקנון. לטענתם הם אינם מחייבים את
26 המשתתף בגין הצעה כזו (סי 4.2.1. לתגובה). עוד נטען כי המשיבים הפרו את ההוראות התקנון גם
27 בכך שהם פרסמו במהלך המכרזים הודעות לפיהן מכסת ההצעות המינימאלית התמלאה, מבלי
28 שהיא אכן התמלאה.

29
30 המשיבים לא התייחסו לטענות אלה בסיכומים מטעמם, ולכן גם ביחס אליהן ניתן לקבוע כי
31 המבקש הוכיח אותן ברמה הנדרשת בשלב זה של אישור הבקשה לתביעה ייצוגית.

32
33 **התנאים לאישור התביעה כתביעה ייצוגית**

34 סי 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

"בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה,

ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות

הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג ויגוהל בדרך

הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג ויגוהל בתום

לב"

המסקנה מהדיון שלעיל בהחלטה זו, היא כי קיים סיכוי סביר כי המבקש יוכיח את טענתו לפיה המשיבים ערכו באתר משחקי הימורים אסורים, וכי הם הפרו את תנאי התקנון, ואף ערכו משחקים בהם זכה "פיקטיבי". בשלב זה יש לבחון את השאלה האם לאור המסקנה שלעיל, יש מקום לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית, קרי האם התקיימו התנאים המפורטים בס' 8(א) הני"ל לחוק.

ישנם מספר עניינים שיש לבחון אותם בהקשר זה. השאלה הראשונה היא האם הוכח כי התובענה מעוררת שאלות של עובדה או משפט, המשותפות לכלל חברי הקבוצה, שיש אפשרות סבירה כי יוכרעו לטובת הקבוצה בתובענה. כדי לבחון שאלה זו, יש לבחון את עילות התביעה הנתבעות בתביעה, לבחון את הסיכוי כי הן יוכרעו לטובת הקבוצה, ואת השאלה של ההומוגניות של הקבוצה ביחס לכול אחת ואחת מהן. המבקש הפנה למספר עילות תביעה עליהן הוא מבקש להסתמך בתביעתו. הוא התייחס לעילה מכוח ס' 2 לחוק הגנת הצרכן, לעילה של הפרת חובה חקוקה, ולעילה של הפרת הסכם.

עילת הפרת חובה חקוקה

העילה הראשונה לה טען המבקש בסיכומיו, היא כאמור עילה של הפרת חובה חקוקה. המבקש מתייחס להוראת סעיף 225 לחוק העונשין. הוא טוען כי איסור פלילי יכול לשמש מקור לפיצוי מכוח עילה זו. הוא הוסיף כי מדובר באיסור מכוח חיקוק, כי קיים קשר סיבתי ברור בין הפרת האיסור לבין הנזק לחברי הקבוצה, נזק הנובע מפיצוי המשתתפים שהשתתפו בפעילות שהיא לכאורה רכישה משתלמת באינטרנט, ופיתוי צרכנים להשתתף בפעילות שאינה אלא משחק הימורים. נזק זה הוא הנזק לו התכוון החיקוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המשיבים לא התייחסו לטענה זו בסיכומים מטעמם. אני סבורה כי המבקש הוכיח כי מדובר בשאלה
2 המשותפת לכול חברי הקבוצה, וכי קיימת אפשרות סבירה כי היא תוכרע לזכות חברי הקבוצה.

3
4 העוולה של הפרת חובה חקוקה קבועה בס' 63 לפקודת הנזיקין, ולהוכחתה יש להוכיח את קיומם
5 המצטבר של חמישה יסודות פוזיטיביים ויסוד נגטיבי אחד – כי החובה מוטלת על המזיק מכוח
6 חיקוק; כי החיקוק נועד לטובתו של הניזוק; כי המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; כי ההפרה
7 גרמה לניזוק לנזק; וכי הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אשר אליו התכוון החיקוק. כן יש להוכיח כי
8 החיקוק לפי פירושו הנכון, לא התכוון להוציא את הסעד בנזיקין (ר' למשל ע"א 119/86 קני בתים
9 בע"מ נ. הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה נתניה (פ"ד מו(5) 727)).

10
11 אני סבורה כי המבקש הוכיח את קיומם של היסודות הללו – מדובר בחובה המוטלת על המשיבה
12 מכוח חיקוק – חוק העונשין.

13
14 באשר ליסוד לפיו החיקוק נועד לטובתו של הניזוק, הרי כד נפסק "יסוד זה פורש בהרחבה
15 בפסיקה. נקבע כי קיומו של יסוד זה תיעשה תוך בחינת מדיניותו של המחוקק וכוונתו בחיקוק
16 הנדון... נקבע שבחינה זו צריכה להיעשות ביחס להוראת החיקוק הספציפית, המהווה את מקור
17 החובה, ולא תוך בחינה כוללת של החיקוק הרלוונטי. כך נקבע למרות שמטבע הדברים יינתן
18 פירושה של ההוראה הספציפית על רקע החקיקה בה היא כלולה... עוד נקבע שבעובדה שחיקוק
19 נועד להגנתו או לטובתו של הציבור בכללותו, אין כדי לשלול אפשרות של קיום מטרה נוספת לאותו
20 חיקוק, והיא הגנת הניזוק או סוג הניזוקים עמם הוא נמנה" (ר' פס"ד קני בתים הנ"ל, והפסיקה
21 המובאת שם).

22
23 אני סבורה כי הפרשנות הנכונה של האיסור בחוק העונשין היא כי האיסור בו נועד להגן על אנשים
24 מסוגם של המבקש ויתר חברי הקבוצה. גם אם לאיסור ישנן מטרות נוספות, הרי לטעמי הוא נועד
25 להגן על מי שעלול להשתתף במשחקי הימור, מפני עריכתם של הימורים והנזק הנובע מכך.

26
27 ההפרה גרמה למבקש נזק – הוא הנזק שבא לידי ביטוי בסיכומים שהמבקש שילם עבור השתתפות
28 במכרזים. נזק דומה נגרם ליתר חברי הקבוצה. אציין בשלב זה כי אני סבורה, כי יש לכלול בקבוצה
29 גם את המשתתפים שזכו במכרז. ביחס למשתתפים אלה, יהיה מקום לבחון את השאלה האם נגרם
30 להם נזק אם לאו, וזאת על פי השאלה מה היתה העלות הכוללת של השתתפותם במכרז, והאם עלות
31 זו עולה על ערך המוצר בו הם זכו. ביחס לחברים אלה בקבוצה, יתכן כי חלקם לא ניזוק כתוצאה
32 מההשתתפות שלהם במכרז, אולם – ענין זה יתברר כאמור בשלב הבא של הדיון.

33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 המשיבה הפרה את החובה שהוטלה עליה, כאשר ערכה באתר משחקים שהם משחקי הימורים.
2 הנזק הוא מסוג הנזק אליו התכוון החיקוק. באשר לקשר הסיבתי – הרי על פי ההלכה הפסוקה, יש
3 להבחין בין קשר סיבתי עובדתי לקשר סיבתי משפטי. הקשר הסיבתי העובדתי משמעו כי הפרת
4 החובה היא גורם שאין בלתו, קרי אלמלא הפרת החובה לא היה הנזק נגרם. בענייננו, לולא היתה
5 המשיבה מפעילה את המשחק באתר, לא היו המבקש ויתר חברי הקבוצה משקיעים את דמי
6 ההשתתפות אותם הם השקיעו, עבור האפשרות להציע הצעות במכרזים השונים. לכן, הקשר
7 הסיבתי העובדתי התקיים לכאורה.

8
9 באשר לסיבתיות המשפטית, בפס"ד **קני בתים** הנ"ל נקבע כי יש לתת משקל רב למבחן של תחום
10 הסיכון אותו בקש המחוקק למנוע בהטילו את החובה הנדונה. כל נזק הנובע מהתממשות הסיכון,
11 ייחשב כקשור מבחינת הסיבתיות המשפטית, להפרת החובה. מאחר שבענייננו, כפי שנקבע לעיל,
12 האיסור הפלילי על עריכת הימורים נועד בין היתר כדי למנוע את הסיכון של השתתפות השחקנים
13 והוצאת הכספים הכרוכה בכך, הרי שגם מבחן זה מתקיים בענייננו.

14
15 גם היסוד האחרון, הנגטיבי, התקיים בענייננו, שכן החיקוק לפי פירושו הנכון, לא התכוון להוציא
16 את הסעד בנוזקין, ועל כל פנים לא נטען ולא הוכח אחרת.

17
18 לכן, אני סבורה כי קיימת אפשרות סבירה כי תוכח עילת התביעה בהפרת חובה חקוקה ביחס לחברי
19 הקבוצה. הנזק שנגרם לחברי הקבוצה מתבטא כאמור בסכומי הכסף אותם הם השקיעו בהגשת
20 ההצעות למכרזים השונים. באשר לאותם משתתפים שזכו במכרז, יהיה מקום לבחון את סכומי
21 הזכייה שלהם, לעומת הוצאותיהם, ולבחון האם נגרם להם נזק. שיעורי הנזק אינם צריכים להיבחן
22 בשלב זה של הדיון (ולכן טענת המשיבים בס' 61 לסיכומים לפיה המבקש טעה בכול הנתונים ביחס
23 לנזק, וטענות המבקש בס' 17 לסיכומים מטעמו, אינן רלוונטיות בשלב זה).

24
25 המבקש טען בנוסף כי ההסכם בו הוא התקשר עם המשיבה הוא הסכם בלתי חוקי מכוח ס' 30 לחוק
26 החוזים חלק כללי. לכן, ההסכם הוא בטל והמבקש – כמו יתר חברי הקבוצה – זכאים להשבה של
27 הסכומים אותם הם שילמו למשיבה בהתאם לתנאי האתר, מכוח ס' 21 לחוק החוזים. הצדדים לא
28 התייחסו בסיכומיהם להוראות ס' 31 לחוק החוזים, וענין זה יתברר על פי הצורך בשלב הבא של
29 הדיון.

30
31 עילת ההטעיה לפי ס' 2 לחוק הגנת הצרכן

32 באשר לס' 2 לחוק הגנת הצרכן, המבקש טען כי ההטעיה שלו ושל יתר חברי הקבוצה נובעת
33 מהעובדה כי האתר אינו אתר של "מכרזים" כפי שהוא מציג את עצמו, מהעובדה כי האתר אינו פועל
34 על פי התקנון שלו עצמו, ומכך שהשעונים ש"הוצבו" במסך הכניסה למכרזים אינם מייצגים את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 פרק הזמן האמיתי שנותר לסיום המכרז. המבקש טען כי הנזק שנגרם לו וליתר חברי הקבוצה הוא
2 בסכומים שהם שילמו עבור הגשת ההצעות. הוא טען כי הוא הוכיח את הקשר הסיבתי לנזק ביחס
3 אליו, וכי ביחס ליתר חברי הקבוצה, ניתן להוכיחו באמצעות סקר צרכני שיוכיח מי מביניהם
4 הסתמך על ההטעיה ומה הנזק שנגרם להם.
5

6 אני סבורה כי אין מקום לאשר את התביעה בעילה של ההטעיה הנובעת מהצגת משחקי ההימורים
7 באתר כמכרזים. אני סבורה כי המבקש לא הוכיח כי משתתפי האתר הוטעו כתוצאה מכך שהאתר
8 כינה את המשחק בו "מכרז". גם באשר למבקש עצמו, לא נטענה טענה לפיה קיים קשר סיבתי בין
9 ההטעיה הנטענת לבין הנזק שהוא טוען לו. המבקש אומנם טען כי המשיבה הציגה כלפיו מצג שווא
10 לפיו הוא משתתף ב"מכרז", אשר ניתן לזכות בו באמצעות חישובים או שיטה כלשהי, בעוד
11 שהזכייה במכרז היתה תלויה במזל בלבד. אולם הוא לא טען בבקשה, ובפרט בתצהיר התומך
12 בבקשה, כי לו היה יודע את המצב לאשורו, לא היה משתתף במכרז. המבקש לא טען לקיומו של
13 קשר סיבתי בין ההטעיה לבין הנזק גם ביחס ליתר חברי הקבוצה.
14

15 באשר להטעיה הנובעת מהפרת תקנון המשיבה – יש להבחין בין ההפרות הנטענות השונות.
16 ההפרה הראשונה היא בכך שהתאפשר למשתתפי המכרזים להגיש הצעות בסכומים ש"יצאו
17 מהמכרז".
18

19 אני סבורה כי יש לאשר את הבקשה ביחס להפרה זו. כל מי שהציע הצעה בנסיבות כאלה, השקיע
20 בהצעה שעל פי כללי המכרז לא יכלה להתקבל. יהיה מקום לבחון האם יש דרך לאתר את המציעים
21 שהציעו הצעות בנסיבות כאלה, ואם לא – להעריך את מספרם, ולפסוק פיצוי בהתאם לכללים
22 הקבועים בהקשר זה בחוק תובענות ייצוגיות.
23

24 באשר להפרה הנובעת מהגשה נוספת של הצעה פסולה – גם ביחס להפרה זו יש לאשר את הבקשה.
25 אם המשיבים יוכיחו כי הם לא חייבו את המשתתפים ביחס להצעות כאלה, לא ייפסק פיצוי בשלב
26 הבא של הדיון. באשר להפרה הנובעת מכך שהמשיבים פרסמו הודעות לפיהן מכסת ההצעות
27 המינימאלית התמלאה מבלי שהיא אכן התמלאה – לא הובהר מה הנזק שנגרם כתוצאה מכך, ולמי.
28 גם ביחס לטענה לפיה לא הוצג הזמן הנכון עד לסיום המכרז – המבקש לא הבהיר מה פשר הנזק,
29 ולמי הוא נגרם. יש ממש בטענת המשיבים בהקשר זה לפיה קיצור זמן המכרז היה בו לכול היותר
30 כדי להועיל למבקש וליתר המשתתפים אשר הציעו הצעות במכרז, שכן היה בכך כדי להגדיל את
31 סיכויי הזכייה של כל אחד מהם.
32

33 מכרזים בהם זכו משתתפים פיקטיביים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 כפי שהובהר לעיל, המבקש טען כי בחלק מהמכרזים לא היו זוכים אמיתיים, ומי שזכה בהם
2 לכאורה היו משתתפים פיקטיביים. ביחס למכרזים אלה, נגרם כמובן נזק לכול המשתתפים במכרז,
3 אשר השקיעו בהצעת הצעות – כאשר מי ש"זכה" בסופו של דבר לא היה זוכה אמיתי. פעולה כזו
4 מהווה הפרת תנאי התקנון של האתר, והיא מזכה את כל המשתתפים בהשבה של הסכומים שהם
5 השקיעו כדי להציע הצעות באותם מכרזים.

6
7 יצוין בשולי הדברים כי המשיבים טענו כי המבקש הוא "תובע סדרתי" שהגיש 3 תביעות ייצוגיות
8 בשנה. אינני סבורה כי יש לקבל את הטענה. אין פסול בהגשה של 3 תביעות ייצוגיות בשנה – אם
9 אלה תביעות ראויות שיש מקום לאשר אותן. שאלה זו צריכה להיבחן ביחס לכול אחת מהתביעות
10 אותן הגיש המבקש בנפרד. מאחר שכפי שהובהר לעיל, הבקשה הנוכחית מתייחסת לתביעה ראויה,
11 יש מקום לאשר אותה, כאמור, ללא כל קשר ליתר התביעות שהוגשו על ידי המבקש.

התביעה האישית נגד המשיבים 2-3

12
13 המבקש לא חזר על טענותיו האישיות נגד המשיבים 2-3 בסיכומים מטעמו, ולכן יש לראותו כמי
14 שזנח טענות אלה. מי שמנהל את האתר היא המשיבה – ולא המשיבים 2-3, ולכן כדי להוכיח עילת
15 תביעה כנגד המשיבים 2-3 באופן אישי, היה על המבקש לטעון מכוח מה הוא מבקש לתבוע גם
16 אותם. לו היה המבקש מציין את עילות התביעה מכוחן הוא מבקש לתבוע את המשיבים 2-3, היה
17 מקום לבחון את השאלה האם עילות אלה הן עילות שניתן להגיש מכוחן תביעה ייצוגית, בהתאם
18 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות. משהמבקש לא עשה זאת, ולא פירט את עילות התביעה
19 ואת טענותיו נגד המשיבים 2-3 במסגרת סיכומיו, אינני סבורה כי יש לקבל את הבקשה ביחס
20 למשיבים אלה.

21
22
23 אעיר כי השאלה האם ניתן לתבוע בעלי מניות בחברה מכוח עילה של הרמת מסך (אם אכן זו העילה
24 לה טען המבקש) במסגרת תובענה ייצוגית, ראויה לדיון מעמיק, שאין זה המקום לקיימו. לאחרונה
25 התייחס לשאלה זו בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ענבר), שקבע כי:

26 **"עקרון השוויון ותכליותיה של הטלת אחריות אישית, כמו גם תכליותיו של חוק**
27 **תובענות ייצוגיות, תומכים כולם באפשרות להגיש תובענה ייצוגית צרכנית לא רק נגד**
28 **התאגיד שעוול, אלא גם נגד האורגנים הנושאים בחבות אישית".**

29 ובהמשך:

30 **"הטלת אחריות אישית על האורגן בגין הטעייתם של הלקוחות, או בגין עוולה אחרת**
31 **שביצע כלפיהם, למעשה מרימה את מסך ההתאגדות ויוצרת זהות בין האורגן לבין**
32 **התאגיד, באופן שגם האורגן – ולא רק התאגיד – נראה כמי שמכר נכס או נתן שירות**
33 **דרך עיסוק, היינו, כ'עוסק'. המסקנה היא, אפוא, כי התובענה נגדו תראה כ'תובענה**
34 **נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח', כמשמעה**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 30284-01-10 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 כפרט 1 לתוספת השניה של חוק תובענות ייצוגיות" (בש"א י-ם) עו"ד שלמה גן צבי נ'
2 מעדניות האחים בכבוד (94) בע"מ (לא פורסם, ניתן ביום 23.7.08).

3
4 בת"צ (מרכז) 6892-08-08 שלזינגר ואח' נ. הלמן אלדובי קופות גמל בע"מ, התייחס בית המשפט
5 (כב' השופטת שטמר) לשאלה זו וקבע כי "תובענה ייצוגית אינה מצומצמת נגד החברה, למרות
6 האמור בפריט 2 לחוק תובענות ייצוגיות... גם בחוק תובענות ייצוגיות ניתן לתבוע את נושאי
7 המשרה הן מכוח הרמת מסך הן מכוח אחריותם האישית של נושאי המשרה..."

8
9 יחד עם זאת, ומאחר שכאמור, השאלה אינה מתעוררת בבקשה הנוכחית, לא מצאתי לנכון להרחיב
10 בה ולהתייחס אליה לגופה.

סוף דבר –

11
12 לאור כל האמור לעיל, אני מאשרת את הבקשה להגשת תביעה ייצוגית בעילות הבאות –
13 עילה של הפרת חובה חקוקה (הוראת סעיף 225 לחוק העונשין).
14 עילת הטעיה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן (באשר להפרה הנטענת בעניין הגשת הצעות שלא יכלו
15 להתקבל – הצעות פסולות והצעות בסכומים ש"יצאו מהמכרז").
16 עילה של הפרת הסכם (בעניין המשתתפים והזוכים הפיקטיביים – ר' סעיף 131 לבקשה לאישור
17 התובענה כייצוגית), ועילה של היות ההסכם – הסכם בלתי חוקי.

הוראות ביחס לאישור הבקשה

18
19
20 הקבוצה תוגדר כ"כל אדם שהשתתף במכרזים באתר האינטרנט "1buy", ואשר נגבה ממנו
21 תשלום בגין השתתפותו, בתקופה שהחל משבע שנים לפני הגשת התובענה ועד ליום הגשת
22 התובענה (21.1.2010)".

23
24
25 התובע המייצג יהיה שמעון דבוש, ובא כוחו יהיה עו"ד יאיר שפרן, שכתובתו רחוב יציאת אירופה
26 35 תל אביב.

27
28 עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה, הטעיה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, הפרת הסכם והיותו
29 של הסכם – הסכם בלתי חוקי.

30
31 בהתאם להוראת סעיף 14(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, הודעה על החלטה זו תימסר למנהל בתי
32 המשפט, בצירוף העתק של החלטה, לשם רישומה בפנקס.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 10-01-30284 דבוש נ' קונקטיב גרופ בע"מ ואח'

1 בהתאם לסעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות יפורסם הפרק האחרון להחלטה זו (שכותרתו "הוראות
2 ביחס לאישור הבקשה") בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, כאשר בשלב זה תישא המשיבה
3 בהוצאות הפרסום.

4

5 אני מחייבת את המשיבה בהוצאות המבקש בגין הגשת הבקשה בסכום של 50,000 ₪.

6

7

התיק נקבע לדין ביום 5.6.11 בשעה 10:30.

8

9

ניתנה היום, כ"ד אדר ב תשע"א, 30 מרץ 2011, בהעדר הצדדים.

10

רות רונן, שופטת

11